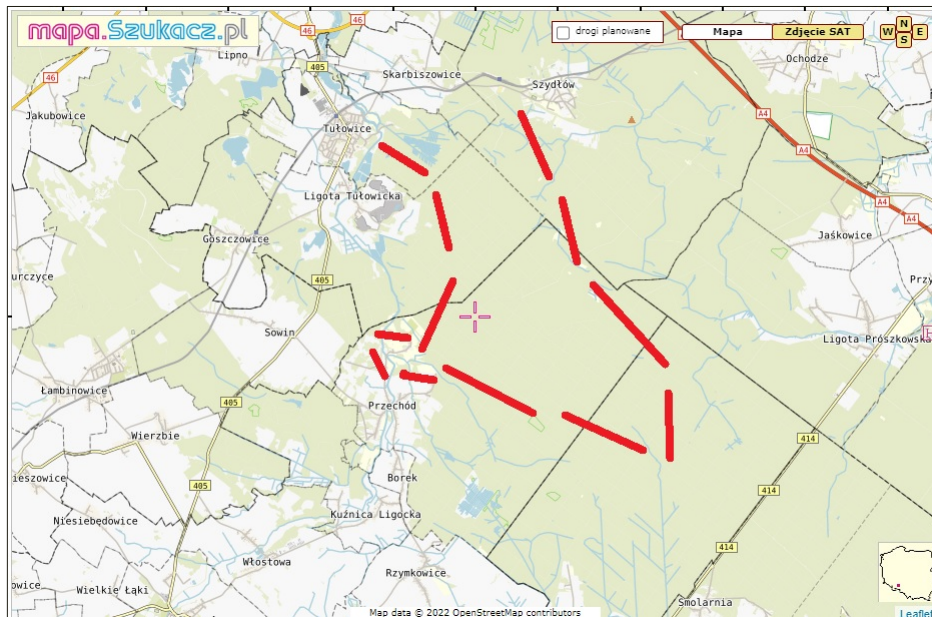
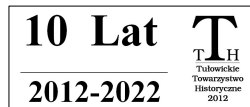

Regulamin i informator dla uczestników X Rajdu Rowerowego TTH
„Odwiedzamy pomniki przyrody”
8 października 2022

Schemat trasy X Rajdu Rowerowego TTH „Odwiedzamy pomniki przyrody”⁴

⁴ Mapę podkładową dla trasy rajdu pobrano ze strony internetowej <https://mapa.szukacz.pl/mapnik.html> wg stanu na dzień 5.10.2021 r.

Regulamin i informator dla uczestników X Rajdu Rowerowego TTH
„Odwiedzamy pomniki przyrody”
8 października 2022

X Rajd Rowerowy TTH „Odwiedzamy pomniki przyrody”

Stare drzewa – ich majestat nas zadziwia, ogarnia i zniewala.
Kiedy stajemy w ich pobliżu łatwo usłyszeć skąd nadeszły
przeszłe zdarzenia, kto był wierny słów swoich wymowie
i dokąd odeszły wraz z jesieniami przeszłych pokoleń szeregi.

Tułowice – Czerwony Krzyż – Przechód Smolarnia – Przechód
– Przechód Pogórze – Szwedzki Szaniec
– Rezerwat Jeleni Dwór – Jeżowy Staw

Na zdjęciu powyżej – ponad dwustuletni drzewostan sosnowy w Rezerwacie Blok.
Fotografia dnia 29.09.2018 r.

- Obowiązki uczestnika rajdu:
  - ✓ **przestrzeganie zasad ruchu drogowego na drogach publicznych i podporządkowywanie się poleceniom wydawanym przez organizatora rajdu,**
  - ✓ dobry humor i zachowanie zgodne z Kartą Turysty,
  - ✓ posiadanie dokumentów i sprawnego roweru (dobrze jest mieć zapasową dętkę),
  - ✓ przestrzeganie postanowień niniejszego regulaminu.
- **Uwaga – młodzież szkolna może brać udział w rajdzie, tylko z opiekunami – zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie.**
- **Trasę rajdu poprowadzono po części drogami polnymi, leśnymi, o trudnej nieraz nawierzchni. Prosimy o staranne przygotowanie rowerów.**
- Trasa rajdu (około 40 km): Tułowice – Staw Pustelnik – Jakubowice – Grabin – Krasna Góra – Jastrzębia Skąta – Jaczowice – Tułowice Małe – Skarbiszowice – Jeżowy Staw.
- **Uczestnictwo w imprezie jest dorozumiane jako zgoda uczestnika na ewentualne wykorzystanie wizerunku w materiałach graficznych Tułowickiego Towarzystwa Historycznego – w przypadku braku takiej zgody, należy poinformować o tym organizatora rajdu.**
- Organizator rajdu – Zarząd TTH: Gałkowski Henryk (506 103 413) (tth20121104@gmail.com).
- Dodatkowych informacji na temat wyprawy udziela organizator.
- Ramowy program imprezy:
  - ✓ od ok. 10.00 do ok. godz. 16.00 – trasa rowerowa Tułowice – Przechód – Jeżowy Staw,
  - ✓ ok. 16.00 – ognisko,
  - ✓ ok. 18.00 – zakończenie imprezy.
- Informacje dodatkowe – organizator zastrzega sobie możliwość wprowadzenia drobnych zmian zarówno w trasie rajdu jak i w innych postanowieniach zapisanych w niniejszym regulaminie i informatorze.

Życzymy wszystkim uczestnikom pięknej jesiennej pogody na trasie rajdu, niezapomnianych wrażeń i dobrego nastroju!
Zapraszamy do wspólnej zabawy!

Regulamin i informator dla uczestników X Rajdu Rowerowego TTH
„Odwiedzamy pomniki przyrody”
8 października 2022

W jesienny dzień zapraszamy na wędrowkę po parkach, lasach i ogrodach, po placach i podwórkach, pod drogach i bezdrożach – wszędzie tam, gdzie szumią drzewa. Dęby, lipy i buki. Topole i jawory. Polne grusze i stare jabłonie w sadach. Rozłożyste sosny i sędziwe świerki. Nie tylko są ozdobą miejsc gdzie wyrosły i nie tylko w upalne dni lata pozwalają się skryć w swoim cieniu – są strażnikami naszej tożsamości i świadkami naszych codziennych wyborów, naszego dorastania i stawania się. Tak więc zapraszamy na te jesienne odwiedziny drzew, drzew które mają status pomnika przyrody jak też drzew i grup drzew, które w żaden formalny sposób nie mają zapewnionej ochrony a są ozdobą naszych dni, bo w tym samym czasie trwamy – obcując z sobą – razem poganiani wskazówkami zegarów.

Wyposażeni w taśmy miernicze, przymiary i inne przydatne rzeczy wyruszamy jako amatorska ekipa badawcza – życząc sobie wzajem dobrej zabawy i ciekawych spotkań ze starymi drzewami.

Definicje¹

Biel – to zewnętrzne partie drewna, zbudowane ze stojów wytworzonych w ostatnich okresach wegetacyjnych.

Drzewo – to roślina wieloletnia drzewiasta, o silnie zdrewniałym pędzie górnym (pień), który przekracza 8 metrów.

Dendrologia – to nauka o drzewach.

Endemit – to gatunek drzew występujących tylko na określonym obszarze, zwykle niewielkim np. świerk serbski w Serbii, jałowiec sabiński w Pieninach.

Kłoda – to pień u drzew liściastych z klasy dwuliściennych.

Kłodzina – to pień u drzew z klasy jednoliściennych.

Korona (drzewa) – to góra, rozgałęziona część drzewa.

Korowina – to zewnętrzna, martwa warstwa kory, narastająca na powierzchni pni i gałęzi.

Liść – to organ znajdujący się na łodydze, przeważnie płaski i zielony, służący w zasadzie do przyswajania (asymilacji) węgla.

Łodyga – to główny organ roślin mających wykształcone pędy (osiowce), zwykle nadziemny, wytwarzający liście, które wraz z łodygą tworzą pęd. Łodygi mogą być zielone (u roślin zielnych) lub zdrewniałe u krzewów i drzew, które zwane są pniami. U drzew liściastych dwuliściennych pień nazywamy kłodą, u jednoliściennych kłodziną, u drzew iglastych strzałą.

Owoc – to organ osłaniający nasiona i służący do ich rozsiewania, występujący u roślin okrytozalążkowych; w szerszym ujęciu owocem nazywa się twór pełniący te funkcje, mimo iż powstaje z innych niż zalążnia części kwiaty, np. z dna kwiatowego.

Relikt – to pozostałość przeżytek z dawnych epok geologicznych; gatunek, który ma obecnie bardzo ograniczony zasięg.

¹ Definicje zacytowano na podstawie – C. Pacyniak, *Najstarsze drzewa w Polsce. Przewodnik*. Wydawnictwo PTTK „Kraj” – Warszawa, 1992. s. 192-193.

Regulamin i informator dla uczestników X Rajdu Rowerowego TTH
„Odwiedzamy pomniki przyrody”
8 października 2022

Szyszka – to kulisty lub podługowaty twór, złożony z osi i stojących na niej gęsto zdrewniałych tusek, pomiędzy którymi ukryte są nasiona. Szyszka zwykle opada jako całość, niekiedy łuski odpadają z osobna.

Strzała – to pień u drzew iglastych.

Szyszkogagoda – to twór będący z natury szyszką, ale o łuskach z czasem mięsniejących i zrastających się ze sobą, tak że w końcu upodabnia się do jagody, np. jałowiec.

Twardziel – to starsze drewno wzmacniające pień, różniące się od bielu między innymi ciemniejszą barwą.

Zbiorowisko roślinne – to skupienie roślin stanowiące pewną przestrzenną całość; pojęcie bardzo ogólne, którego używa się w miarę potrzeby raz w węższym raz w szerszym znaczeniu, np. bór sosnowy, torfowisko itp.

Pierśnica – to średnica drzewa mierzona na wysokości 1,30 metra od ziemi.

Obwód (U) – to długość okręgu. $U = 2\pi r = 6,2832r = 3,1416d$, gdzie $\pi = 3,14$, „r” to promień a „d” to średnica.

$U = 2\pi r$ skąd r równa się:

$U = 2\pi r / 2\pi$ (obie strony równania dzielimy przez 2π)

$U/2\pi = 2\pi r / 2\pi$

$U/2\pi = r$

Na zdjęciu obok – brzoza (*Betula L.*) na skraju lasu na wschód od Jakubowic. Stan zdrowotności 5 – drzewo martwe. Wiek około 50 lat. Fotografia z dnia 3.10.2021 r.

Ocena stanu zdrowotności starych drzew²:

- ❖ **1** – drzewa zupełnie zdrowe, bez żadnych ubytków i obecności szkodników,
- ❖ **2** – drzewa z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowych partiach korony, z obecnością szkodników zarówno ze świata roślinnego, jak i zwierzęcego występujących w nieznacznym stopniu (pojedyncze egzemplarze),
- ❖ **3** – drzewa, które mają w 50% obumarłą koronę i kłodę lub strzałę, jak również zaatakowane w znacznym stopniu przez szkodniki,
- ❖ **4** – drzewa z w 70% obumarłą koronę i kłodą albo strzałą i dużymi ubytkami tkanki drzewnej,
- ❖ **5** – drzewa mające w ponad 70% obumarłą koronę i kłodę lub strzałę z licznymi dziuplami, w tym także drzewa martwe.

² Na podstawie – C. Pacyniak, *Najstarsze drzewa w Polsce. Przewodnik*. Wydawnictwo PTTK „Kraj” – Warszawa, 1992. s. 19-20.